

# Fiüggetlen Hajduság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Hajduszoboszló, Gazdakör,  
I. tized 306. szám alatt, ahová  
a lapra vonatkozó összes levelek  
és közlemények intézendők.

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Felelős szerkesztő: **BOR JÁNOS.**  
Kiadótulajdonos: **BORBÉLY SAMU.**

Megjelenik minden vasárnap.  
Előfizetési ára: Egy negyedévre  
30,000 K. Vidéki előfizetőknek  
havi 2000K postaköltséggel több.  
Lapzárta szombaton délelőtt.

Hirdetések felvételnek Budapesten: **RUDOLF MOSSE** hirdetési irodájában, VI., Podmaniczky-utca 49. és a **MOSSE** fiókokban: Győrött és Szegeden.

## Bocskay koronáját megveszi a magyar nemzet.

Országszerte nagy felzúdulást okozott az a nyilvánosságra jutott hír, hogy Bocskay aranykoronáját, melyet a Habsburg-ház az 1609. évi XX. t.-c. alapján Homonnay Drugeth Bálint árvájától országos törvénnyel elkoboztatott és Bécsben önkényűleg a császári kincstárba saját tulajdonul helyezett el, az oláhok megvenni s ez által nemzeti érzésünkben, hajdu-mivoltunkban minket megszégyeníteni szándékoznak.

Hajduszoboszló város képviselőtestülete közgyűlésén nem habozott egy pillanatig sem attól, hogy a nemzeti szégyen elkerülését megakadályozza. Átérezte a kérdés óriási horderejét. Julius 4-ikén foglalkozott az ügygel. Bélteky Lajos ref. lelkész ugyanis a következő indítványt nyújtotta be és terjesztette elő napirend előtt a közgyűlésen:

Mélyen tisztelt Képviselőtestület!

A nagy szabadsághős Bocskay István „felséges fejedelem” részére Achmed török szultán által 1605 nov. 11-én a budai táborban Lolla Mohamed nagyvezére által felajánlott gyöngyökkel, rubintokkal és smaragdokkal díszített aranykoronát, melyet Bocskay halála óta a bécsi udvari kincstárban őriztek, most egy oláh nemzeti bizottság meg akarja vásárolni az osztrákoktól.

Bizonnyára a nagy fejedelem nyugvóhelyén — Gyulafehérváron — már megkoronázott oláh királynak a fejét akarja a rabló nép e koronával is ékesíteni.

Ily újabb arculesapást a kirabolt magyar nemzet sem tűrhet el. A szabadságért küzdő nagy fejedelem dicsőségének e jelvényét a jogtipró népszarnoki uralkodója nem viselheti. Bocskay vitéz harcosainak az utódai nem engedhetik ezt.

Indítványozom azért, mondja ki a képviselőtestületi közgyűlés:

1. A nagy fejedelem által alapított Hajduszoboszló r. t. város közönsége mozgalmat indít a „Bocskay koronaszövetség” megalakítása iránt, melynek hivatása lesz Bocskay István koronájának a bécsi udvari kincstárból való gyors megszerzése és hazahozása.

2. Bocskay István letelepített vitéz lovas hajduinak az utódai között gyűj-

tést rendez a visszaszerzés költségeinek sürgős előteremtésére.

3. Hajdúvármegye Törvényhatóságát megkeresi, szíveskedjék hathatósan támogatni az összes törvényhatóságokhoz, városokhoz, községekhez, társadalmi egyesületekhez s bárhol élő magyar emberekhez intézett felszólításunkat a „Bocskay koronaszövetség” tagjai közé való belépés és a kegyeletes emlékjelvény megszerzésére adomány küldése végett.

4. A magyar kormányhoz feliratot intéz közgyűlésünk a Bocskay koronának a bécsi udvari kincstárból megszerzése végett az osztrák kormánnyal folytatandó tárgyalás azonnal való megindítása iránt.

5. A felirat és felhívások elkészítésével, átnyújtásával, illetve szétküldésével, a begyűjtendő adományok összegyűjtésével és gyümölcsöző elhelyezésével a városi tanács megbizatik.

Hajduszoboszló, 1926 július 4.

**Bélteky Lajos** sk.  
református lelkész,  
képviselőtestületi tag.

A beadvány felolvasása után Bélteky Lajos ref. lelkész beható indoklásban, lelkes beszédben kérte a képviselőtestületet indítványa elfogadására.

Dr. Erdős Kálmán polgármester felvilágosításokat nyújtott arról a súlyos helyzetről, mely előállana, ha Bocskay koronája idegen kézre jutna. Egységes állásfoglalásra és áldozatkészségre hívja fel a város és a vármegye népét e kérdés eldöntésénél. Ugy a Bélteky, mint a dr. Erdős polgármester szavai után felzúgott a lelkes éljenzés és taps, mely azt jelentette, hogy a hajdunép tiltakozik a Bocskay-korona megszégyenítő elköttyavetyélése ellen, megalakítja a „Bocskay koronaszövetség”-et, áldozatkészségre hívja fel a magyar társadalmat, elsősorban a hajdunépet s megindítja nemcsak a gyűjtést, hanem a korona visszaszerzése iránti előkészületeket is.

Hajduszoboszló város határozata országosan jóhatást váltott ki, az eszmét minden lelkes magyar ember magáévá teszi s annak megvalósítását anyagi áldozattal is támogatni fogja.

— 10—15 kat. hold földet azonnali készpénzfizetés mellett veszek. Ajánlatokat a lap kiadóhivatalához kérek.

## Képviselőtestületi közgyűlés.

Hajduszoboszló r. t. város képviselőtestülete f. hó 4-én délelőtt népes rendkívüli közgyűlést tartott a városháza nagytermében dr. Erdős Kálmán polgármester elnöklete alatt. A tárgysorozat főbb pontjai a következők voltak:

A helybeli hadirokkantak, özvegyek és árvák fiókegyesülete nevében Bor János ügyvezető elnök kérelmet intézett a képviselőtestülethez, hogy a város a „Rokkantak munkaháza” javára az u. n. Lajosnapi népmulatság jövedelmét engedje át. Képviselőtestület méltányolva a nemes szándékot, a bál tiszta jövedelmének 75 százalékát átengedi az építkezési alap javára.

Az 1924, 1925. gyámpénztári számadások megvizsgálásáról szóló jelentések jóváhagyattak s illetékes helyekre felterjesztést nyertek.

Jagicza Károly telepedési engedélye megadott.

Krecz Imrénének a szabályozási vonalbaeső telekrésze megváltatott a város által. Ugyancsak megállapított a Rákosi Fábán telekrészenek az ára is hasonló okból.

Husz rendbeli illetőségi ügy érdemileg elintéztetett.

Tóth András a közterületből 110 négyzetölet vett a várostól. A vételért a közgyűlés megállapította, az eladást névszerinti szavazással kimondotta.

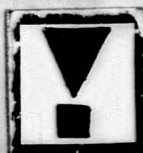
Alispán értesítette a várost, hogy a Karay Krisztina-féle gyermekotthont meg kell nyitni. A város értesíti alispánt, hogy mivel ez otthonba egyetlen gyermek sem jelentkezik, tekintsen el az otthon megnyitásától.

Káldy Imre anyakönyvvezető-helyettes, volt városi adópénztárnok közmegelegedésre 58 évet töltött el a város szolgálatában. Most nyugdíjazását kérte. Képviselőtestület méltányolva a közbecsülést kiérdemelt Káldy Imre évvülhetlen érdemeit, jelenlegi díjazását részére lemondásától haláláig kegydíjként megszavazta.

Szegedi Miklós és társai az iránt intéztek kérelmet a városhoz, hogy a június 24-iki árvíz katasztrófa alkalmával összedőlő házaik újjáépítéséhez segínyt szavazzon meg a képviselőtestület. A közgyűlés a károk nagyságához képest kisebb-nagyobb téglasegélyt szavazott meg az árvízkarosultak részére.

Hadirokkantak, árvák és özvegyek kérelmére a képviselőtestület az ugynevezett Vadasban megfelelő területet és hét millió korona építkezési segínyt szavazott meg a rokkant munkaház felépítésére építkezési anyagokban. A munkaházban cipész és háziipari munkaterek épülnek.

Örvendetesen vette tudomásul képviselőtestület a várm. törv. hat. bizottság ama határozatát, hogy a Hajduszoboszló—hajduböszörményi utat a törv. hat. utak sorába felvette. A város képviselőtestülete ez utvonat, valamint a Szoboszló—balmazújvárosi utvonat most épülő szakasza munkálatainak a végrehajtásához némi segítséget is hajlandó valamely formában nyújtani, ha a tárgyalások folyamán annak szüksége fenforog. Erre polgármestert felhatalmazta.



Várm. közig. bizottság az állami gazd. népiskola épületének sürgős felépítésére hívta fel a várost. Amde erre a f. évre nincs a költségvetésbe felvéve egy fillér sem, tehát nem valósítható meg. A gazd. népiskola szeptember 1-től fogva a Karay Krisztina-féle gyermekotthonban lesz elhelyezve; az építkezés majd későbbi idők feladata leend.

Az 1926. évi költségvetés kinyomatását határozta el még a közgyűlés, mely aztán véget is ért.

## Belföld.

Smith Jeremiás bostoni ügyvéd, népszövetségi főbiztos a magyar pénzügyek helyreállítására kitézött két év elteltével és a reábizott feladat befejezésével július 1-én elhagyta Budapestet és hazautazott Amerikába. Eltávozás alkalmából a magyar sajtóhoz intézett levelében bucsuzott a nemzettől, mely őt annyi szeretettel fogadta és a sajtótól, mely minden időben megértő támogatója volt. Levelében hivatkozott a főbiztos legutolsó, július 20-án megjelenő jelentésére, melyben az ország jövőjének gazdasági kilátásait foglalta össze.

A Magyar Nemzeti Bank szerdán tartott főtanácsülésén utolszor jelent meg a szanálási program népszövetségi tanácsadója: Siepmann Harry. Popovics elnök ez alkalomból meleg szavakban emlékezett meg Siepmann értékes szolgálatairól, melyért nemcsak a Nemzeti Bank, de az egész ország tartozik neki köszönettel.

A kormányzó Smith népszövetségi főbiztoshoz és Siepmann Harryhoz, a Magyar Nemzeti Bank Népszövetségtől kirendelt tanácsadójához, Magyarországból való végleges eltávozásuk alkalmából megleghangu kéziratokat intézett és őket bucsukihallgatáson fogadta.

Smith népszövetségi főbiztos a népszövetség által részére megállapított tiszteletdíjat egész működése alatt nem vette fel s azt a kormány most elutasítása előtt újra felajánlotta neki. Smith főbiztos most sem volt hajlandó elfogadni, hanem azt a kivánságát fejezte ki, hogy ez a jelentékeny összeg az ország költségvetési többletének szaporítására szolgáljon. A kormány úgy határozott, hogy a népszövetségi főbiztos fel nem vett tiszteletdíjából a főbiztos nevére a budapesti műegyetemen alapítványt létesít, amelynek kamataiból évente egy-két magyar hallgatót küld ki Amerikába az Egyesült Államok nagy technikai iparának tanulmányozására.

Biharvármegye valamennyi számszerint 61 községe Bethlen István gróf miniszterelnököt diszpolgárrá választotta.

Bethlen István gróf csütörtökön Kenderesre utazott, ahol néhány napig a kormányzó vendége volt. A miniszterelnök innét inkepusztai bérletére utazik, ahol a nyarat tölteni fogja. A miniszterelnök a nyár folyamán részletes tervet szándékozik kidolgozni a magyar magángazdaság talpraállításának programjára.

A kormány rendeletet adott ki, melyben a lakásügyet a városokban átmenetileg szabályozza s mely által a lakások bérbeadását és átruházását korlátozó kivételes szabályok hatályukat veszítik ez év szeptember 1-ével. A rendelet szerint többek között az albérletbe adott lakások bérét augusztus elsejétől kezdve a felek közös megegyezéssel állapítják meg. A bérfizetés idejére nézve más megállapodás híjján kimondja a rendelet, hogy azt évnegyedenként három egyenlő havi részletben is lehet fizetni. A tulajdonos köteles a központi fűtést és a liftet a maga költségén üzembe helyezni. A közüzemi költségek fejében a bérlet az alapbér bizonyos százalékát köteles fizetni. A tulajdonos a bérletet 1927 november 1-étől kezdve 1928 május 1-ére felmondhatja. 1928 május 1-étől pedig a bérlet már a magánjog szabályai szerint mondható fel.

## Bieliczky Béla

## A külföldi kölcsönök.

Lábbadozó közgazdaságunk kiszikkadt földjére mintha jótékony tündér öntené a bőségszarut: megindult felénk a külföldi kölcsönök egyre duzzadó árhulláma. Minél jobban erősödik nálunk a külföldi pénz biztossága, minél jobban szegényedünk mi magunk: annál kedvesebb, biztatóbb, ajánkozóbb a külföldi tőke. Egyenesen fölbiztatnak bennünket, mondjuk meg mennyi pénz kellene s mint a mesében, ha eltalálta valaki a varázsszót, a jótékony tündér mindjárt ott terem, hogy a kérést teljesítse.

Ha egyéb nem, a külföldi pénz nagy kínálkozása is gondolkodni kellene, hogy ejtsen bennünket. E nyájas tőke arca csak most lágy és csábító, később, ha szerepe megkívánja, tud majd rideg keménnyé is merevedni velünk szemben. Ez a tőke aligha szentimentális, biztos a dolgában, tudja az érdekét, ami e pillanatban az, hogy elhelyezkedést keressen nálunk.

A tőke kínálata érdekesen tart nyugatról kelet felé. Nyugaton, ahol már a kölcsönök megköltésekor számot vetnek azok terhével, kezdenek válogatásabbak lenni — az adósok. Megválogatják, kivel hiteleztessenek maguknak és megfontolják, hogyan fogják azt visszafizetni. A jó pénzre való áttérésnél meg volt figyelhető Németországban, hogy tartózkodni kezdtek az olyan kölcsönöktől, amelyek kamatterhe az évek és évtizedek során át rabságban és függésben tarthatná az adóst.

Nálunk még mindig bizonyos önfelelt bohémiával megy a kölcsönszerzés, nem gondolva a holnappal, olykor a mai nappal sem. A pénzügyi kormányzás nemrég kérdéssel fordult a városokhoz, ahol már a végén járnak a Speyer-féle dollárkölcsönök, akarnak-e újabb hitelt? A régi 10 millió dolláros kölcsön 20 évre 7.5%-ért és 82 ár-folyamon köttetett, de a külföld pénzéből ezeket a rideg és normális időben súlyos feltételeket most enyhíteni hajlandó. A pénzügyminiszter utjabban jelentkezésre hívta fel a megyéket és községeket is, biztatva őket, hogy nyújtsák be hiteligényüket a pénzügyminisztérium illetékes osztályánál, megígérte nekik, hogy a községek háztartásában e hitelek kellő fedezéséről gondoskodni fog. Ez a felhívás bizonyos versengést indított meg a városok, megyék és községek között, hogy a beruházásban egymástól el ne maradjanak. Eddig 150 millió aranykoronára jelentettek be igényt s a legkisebb község is jelentkezett a maga újjáépítő programjával.

Örvendetes jele volna ez az életnek és az élni akarásnak. Felületesen nézve a dolgot, azt lehetne mondani: ime az új aranykor, amidőn a munka és az alkotás lármája föl fogja verni halott közgazdaságunk csendjét.

Nem akarunk ünneprontók lenni, nem akarjuk elvenni azok optimizmusát, akik e kölcsönök tervét kidolgozták, mindenesetre a közjó előmozdítása céljából. Ám álljunk meg csak egy pillanatra gondolkodni. Szálljunk le a rózsaszínű felhők közül a sáros földre.

Nemde, a kölcsönöket vissza kell majd fizetni, mert hiszen becsületes adós nem vesz fel másként pénzt, mint ennek elhatározásával. Nektünk külpolitikai helyzetünkön fogva is nagyon komolyan kell megfontolni, mikor, hogyan és miből fogjuk letörleszteni ezeket az adóságokat? A legutóbbi városi kölcsönöknél le kellett kötnünk fedezettel a kereseti és forgalmi adókat, két olyan adónemet, amelynek tulfejlesztése akadályozza a gazdasági életet, mint a rátapadt sár a küllők forgását. A lekötés évtizedekre történik, vagyis ezeket az adónemeket nem, hogy megszüntetni, de mérsékelni sem lehet.

Ez mutatja, milyen terhes ma kölcsönt csinálni, melynek drága kamata és törlesztése egyre jobb pénzben lesz fizetendő. Ez annyit jelent, mint eladósítani, zálogba tenni utódainkat, azt a munkát, amit az utánnunk jövőnk fognak elvégezni. Már ez is lelkiis-

mereti meggondolást kíván. Hátha még meggondoljuk, hogy e kölcsönök tekintélyes része, amit gyermekeinknek kell egykor lefizetni, nem is hasznos és gyümölcsöző beruházásokra megy el. Ez a jelző csak kendőzi a mai befektetések nagy részét. Ma, mikor megállt, sőt hanyatlik a gazdasági élet, a legtöbb befektetésnek nincs maradandó jellege. Ez bizonyos álszocializmus jegyében folynak le a mai beruházások, amelyeknél fontosabb az, hogy munkaalkalmat teremtsenek, semmint az, hogy e munka nyomában olyan alkotások teremjenek, amelyek megállják helyüket a „kétyszerkeltő-negy” mai rideg világában.

Széchenyi mondta az ilyen munkáról, hogyha egy gödröt kiások, aztán betemetek, az nem produktív munka. Ez csak munkaalkalom, de nem alkotás. Ma, sajnos, sok az ilyen. Még hiányzik belőlünk az életnek az az egészséges ridegsége és kontrolja, amely megválogatja a módot, ahogyan a hitelt nem fölélni, hanem termékenyen megforgatni lehet. Ma még a mai napot tartjuk fenn, a holnapot, pláne, ha ez 20 év múlva kopogtat, nem vesszük fontolórra. A külföldi kölcsönök ez a módja nem áldás, hanem teher, sőt veszedelmé is válhatik. Munka helyett spekulációt istápolhat, aminek végzetes veszedelmére, elég példa figyelmeztethet már bennünket.

Utódaink munkáját elzárólagosítani improduktív célra; ez nem jogos, ez tulmegy cselekvési szabadságunk határán. Ha pedig meggondoljuk, hogy minden adóságért, amit bármely közület, termelő ág, vagy magányos csinál, végeredményben a magyar föld felel, (mert közvetlenül, vagy közvetve az kerül végül leköltésébe az idegen tőke javára), akkor még több megfontolást kell tanúsítanunk, mert nemcsak megélhetésünknek, hanem állami önállóságunknak is a magyar föld az alapja. Ha ez kerül zálogba, akkor jövőnket sodortuk az eladósodás veszedelmébe.

## A vámospércsi beszámoló.

Barabás Samu nemzetgyűlési képviselő rendre járja kerülete községeit és mindenütt ismerteti a nemzetgyűlés alkotásait és a kormány gazdasági programját, amellyel az az államháztartás egyensúlyának helyreállítása után a gazdasági életet akarja erőssé és biztossá tenni. A szociális kérdések egész nagy tömege vár megoldásra, amelyek elől kitérni többé nem lehet. Gazdák, iparosok, kereskedők sorsával szoros kapcsolatban van a magyar jövő, a nemzet föltámadása. Nem hagyhatók figyelmen kívül ugy az ipari, mint a mezőgazdasági munkások érdekei sem. Hadi rokkantak, hadi árvák és özvegyek életét a lehetőség szerint mentesíteni kell a keserű könnyektől. A földhöz juttatottak részére hosszú lejáratú kölcsönökkel lehetővé kell tenni a megváltást, ami egyszersmind a megváltást szenvedőknek is fontos érdeke. A házhelyhez juttatottakat állami erővel támogatni kell, hogy mennél rövidebb idő alatt mennél több családi fészék épüljön föl az országban. Kétszázhuszonháromezer nincstelen kapott eddig házhelyet, de csak harmincezer építhetett. Százkilencvenháromezer jó magyareMBER hajléktalan még az egykor tejjel-mézrel folyó Kanaánban. Ha ezek mindannyian saját kis házikójukban imádhatták Istenüket azokkal egyetemben, akiknek az Országos Földbirtokrenaező Bíróság által immár kiosztott egy millió katasztrális hold földből jutott: nem lesz többé talaja ebben az országban semmiféle hangzatos és külföldről importált és a magyar nép alaptermészetével homlokegyenest ellentétes jel-szavaknak. Ismertette ezután a szanálással kapcsolatos kérdéseket, a genfi tárgyalásokat, Bethlen inzulálását, belső és külső ellenségeit szerencsétlen hazánknak. Majd tömörülésre, egyetértésre és önfeláldozó lelkes hazaszeretetre hívta föl a közönséget. Barabás Samu beszédét többször lelkes éljen és taps szakította félbe. Beszédének végeztével ugy

neki, mint Bethlen István a közönség bizalmát Dezső ref. lelkész indította miniszterelnököt sürgönygyűlés.

A beszámoló köv. Samu ismertette azt Hajdusoboszlón indított célja: Bocskay István visszaszerezni, amelyet csátott és amelyre az jelentkezett. Örök szegény országnak, ha ezt a emléket vagy a Nemzeti részére nem tudná meggyene Ausztriának is, séségétől elrabbolt ország fogadott el az ántant azzal tetézi, hogy a hős koronáját áruba oláhnak, amelynek birtántánt jóvoltából sokk István király birodalm meghagytak az ezer é Bocskay hajduinak leszekkel nem nézhetik, amely egykoron az badságért küzdő Bocsk az oláh birtokába keritnak a „felséges fejede nemesi rangra emelte kozta és jutalmazta vit

Barabás beszédét Lencz Géza, a debrec rektora szólalt fel és zását az akcióhoz. A gyobb megértéssel és csatlakozott a mozgalo

## Mohács és esztendején naptár

(Folyt.)  
1526 július 16. (P) Tomory lovasainak dulaikat a zimonyi átkel mel tartotta és a török ezért az európai török lovasokat (szpáhiakat) Tomory ellen küldték.

1526 július 17. Az előző nap kiűzött a kisázsiai sereg foglalkörülzárása hézagos nyugalomra.

1526 július 20. A török lövedékek a fellegrvár falait, de helyét.

1526 július 21. Ezen a napon a magyarok, a töröknek.

1526 július 22. A törökök lövik nem akadályozza a részével kiűzjón.

Ez a kitörés várossal s így nagy veszteséggel török tanulságait lbrak azért várívó vonalak vonta.

1526 július 23. Pétervárad ostromberébe került a török az ostromlóknak hét

Július 2-án kelle regnek Tolnánál gyűltöt hét mulva sem volt dériumok. A nemesek kat, hogy ők csak a személyes vezérlete és mert a király Budán indultak a kijelölt sereg felől érkező véskülföldi segédcsoport és Szalkai László és főkancellár csapataival logos és lovassal II. és még aznap Érden Ambrus kastélyába

1526 július 24. Az eddigi veszteséhim nagyvezér Szalkalatt álló hadakból

# H I R E K.

— **A református templomban** ma délelőtt Békely Lajos lelkész, délután Szabó Gyula segédlelkész végzi az istentiszteletet.

— **Rendkívüli vármegyei közgyűlés** lesz Debrecenben július 13-án délelőtt 10 órakor a vármegyei székház dísztermében. A közgyűlésen olyan nagyfontosságú ügyek kerülnek szőnyegre, melyeknek elintézése sürgős.

— **Gróf Bethlen miniszterelnök távirata Hajduszovátára.** A hajduszováti választópolgárok június 27-iki népgyűlése táviratban üdvözölte gróf Bethlen István miniszterelnököt a Barabás Samu beszámolója alkalmából és teljes bizalmáról biztosította. Gróf Bethlen miniszterelnök a napokban az üdvözlőre Kapus Mihály pártelnökhöz a következő sürgőnyt küldötte: „Nagytisztelétű Barabás Samu nemzetgyűlési képviselő ur beszámolója alkalmából Hajduszovát község választóközönsége nevében hoztam intézett jöleső üdvözlő táviratért hálás köszönetet mondok. Gróf Bethlen István.”

— **Képviselőválasztás** lesz a mai napon Biharkeresztesen. A kisgazdapárt hivatalos jelöltje Hegyesi Károly kisgazda, kívül szemben az ellenzék két jelöltet is állított.

— **A francia frank katasztrófálisan** bukik lefelé a mélységbe s napról-napra veszteti vásárló erejét. A francia pénz és politikai világ roppant izgalomban van. Cailloux pénzügyminiszter reformjait időseken fogadják s nem lehetetlen, hogy a francia nemzet amilyen világraszóló győzelmet aratott a nagy világháboruban felettünk, olyan szédítő lesz a gazdasági bukása is. Elvégre miért ne érezhetnék a franciák is a háború kárait?

— **Hangya közgyűlés** lesz ma délelőtt 10 órakor a Gazdakörben. A közgyűlést Borbély Gábor igazgató fogja vezetni. Egyébként a Hangya a napokban megkezdődik az átköltözést az új helyiségébe, ahol felfrissülve, a helyzethez képest átalakulva fogja lebonyolítani várható szelesebbkörű forgalmát.

— **A gázos hőforrás** ügyében a város és az állam közötti szerződés megkötéséről úgy irnak egyes fővárosi és debreceni lapok, mint megtörtént tényről. Mivel ez az ügy csak a pénteki minisztertanácson lett volna tárgyalandó, ez pedig elmaradt, szó sem lehet tehát arról, hogy ez a szerződés megkötött volna már. A tulbuzgóság nem használ, csak árt az ügynek, különösen ha látjuk, hogy egyes lapok Böhm Ferenc miniszteri tanácsost is támadják. Ez már nem járja.

— **A Tanítók Országos Szövetsége** Hódmezővásárhelyen impozáns közgyűlést tartott július 4—6. napjain. Ugyanekkor a ref. tanítók is gyűléskeztek.

— **A „Bocska koronaszövetség”** megalakulásáról rokonszenvesen ír a magyar sajtó. Csak az a baj, hogy mindjárt politikát keresnek a dologban egyes lapok, téves megvilágításba állítják be a helyzetet és mint antihabsburgista mozgalmat kezelik, holott a legitimizmusnak ehhez a kérdéshez semmi köze nincs. Azok a férfiak, akik ezt kezdeményezték, illetve a Barabás Samu nemzetgyűlési képviselő eszméjét magukévá tették, vannak olyan kemény hazafiak, hogy ha antilegitimizmus lett volna a cél, meg is merték volna nevezni a maga nevében a gyermeket. Majd eljön annak is az ideje, mikor a királykérdés aktuális lesz. Reméljük azonban, hogy csak hosszú évtizedek múlva. Addig a nemzetnek gazdaságilag erősödni kell.

— **Anyakönyvi hírek Hajduszoboszlón.** Eljegyzések: Nagy Sándor — Molnár Eszter, D. Somogyi Sándor — D. Nagy Zsófia. Házasságok: Nagy Sándor — K. Kovács Eszter, Sztuhlik József — Tóth Róza. Halottak: Balla Zsófia 3 hónapos, Végh Amália 1 hónapos, Csanády Ferenc 53 éves, Gulácsi László 19 napos, Török Juliánna 12 napos, Váci Lajos 20 napos, Tatár Mihály 18 hónapos, Balogh Margit 15 hónapos, Tompos Sándor 2 hónapos. Született: 12 fiú, 8 leány.

— **Az Országos Cserkészszövetség nagy táborozása** Budapest környékén kezdett velle.

II. Lajos néhány napot tölt Erden, hol kedvenc lova elhullt, amit ő nagyon sajnált és amit a babonások rossz előjelnek jósoltak. Ezen néhány nap alatt azonban erősítés nem érkezett a magyar seregre.

1526 július 27.  
Pétervárad délkeleti oldalán a törökök két aknát felrobbantának, a várfal rombadől, mire a janicsárok rohammal elfoglalják az utolsó magyar végvárat, miután ugy Alapi, mint harcosainak nagyobb fele elesett. A megmaradt 300 vitéz hadifogságba jut, mivel Ibrahim lemeszárlásukat nem engedte meg. Bizonyára ezzel akarta hősiességüket jutalmazni.

1526 július 28.  
Természetes, hogy a győzelem utáni napon a törökök Péterváradon zsákmányoltak, berendezkedtek.

II. Lajos Ercsiből Duna-Pentelére indul. Ercsiben csak a nádor öccse Báthori András csatlakozik a királyhoz, más senki, ő azonban tekintélyes csapattal jött. II. Lajos Báthorit előre küldi Tolnára, hogy az oda érkezőket együtt tartsa.

1526 július 29.  
Szulimán seregével az elfoglalt Péterváradra érkezik.

1526 július 30.  
A török sereg Ujlak (Illok) felé nyomul. A szultán Szinán zborniki bég lovasait a Száva völgyébe küldi, hogy a horvát és szlovén csapatok hollétét felderítse.

II. Lajos Duna-Pentelén éjjelezik. Itt jelentkezik nála Barcsy György Szapolyai János követe és az erdélyi vajda részére hártározott, végső utasítást kér, mert a király eddigi rendeletei ellentmondók, vagy elkésztettek már.

1526 július 31.  
A török sereg Eszék felé való előnyomulását megkezdte. A lovasság a Dunán átkel. A török Ujlak előtt megáll.

Tomory 5000 emberével Bácscon át Dályára vonul, ott átkel és a Duna jobb partján a török elől — harc nélkül — Eszék felé hátrál. II. Lajos reggel Duna-Penteléről Dunaföldvárra indul, itt értesül Pétervárad elestéről és innen küldi Barcsy Györgyöt és Statilius Péter kanonokot Zápolyához azzal az üzenettel, hogy siessen a királyhoz. A király több felé leveleket, követeket küld, kik a csapatokat és segítséget sürgetik. Szapolyai Györgynek Székesfehérváron 5000 embere volt, kikkel idejében a királyhoz csatlakozott.

(Folyt. köv.)

## IDEÁLOM.

Szeretnék még látni egyszer  
Rád nézni hosszan bizó hittel  
És elmondani, hogy: „Te vagy az álomom  
Egyetlen örök Ideálmom  
És más vágyam nem lesz sohasem“!

Komoly arcod fölém hajolna  
A kezem kezembe simulna  
S elfelednék, hogy van Sors, Végszet  
Amely elsodor tőlem Téged  
... És nem látjuk egymást sohasem ...!

Aztán rád néznék utoljára  
S a lelkem fele Veled szállna  
Te feléd szállna minden vágyam  
... És elválnánk némán, csöndesen.

A szememben forró könnyek égnek  
Hogy már nem látlak soha Téged,  
Nem mondom el, hogy: „Te vagy az álomom  
Egyetlen örök Ideálmom  
... S nem lesz más vágyam sohasem“ ...

Hajduhadház, 1926.

EGERHÁZY MÁRIA.

A hajduszoboszlóiak találkozóhelye:  
Budapest legelsőrendű  
modern családi szállója, az  
**István király szálloda**  
VI., Podmaniczky-utca 8.

Mérsékelt árak! Figyelmes kiszolgálás!  
Modern berendezés! Központi fűtés!  
Melegviz szolgáltatás! Fürdők! Lift!  
A NYUGATI-PÁLYAUDVAR közelében.

Bethlen István miniszterelnöknek bizalmat adott és Bartha lelkész indította Bethlen miniszterelnököt a nép-

zámolót követően Barabás mozgalmat, amit az ország és amelynek színterét Bécsből sztrájk áruba bocsátta, mint vásárló lenne Magyarországon történelmi Déry Múzeum tenni. De örök szövetkezési zsákmányt Szégyenét most magyar szabadságszájja annak az anyanyelvnek birtokában jutott Szent mint amennyit magyar nemzetnek vezetői összetett kezén nézhetik, koronán és szalagjait érintve: Ennyivel tartozunk emlékének, aki földdel ajándékozta a nemzetet. hatása alatt dr. udományegyetem te be csatlakozás is a legnagyobb felbuzdulással a mozgalmat.

## Mohács és a hajdusági naptára.

(Folyt. köv.)  
Július 16. (Pétervárad ostroma.)  
A török sereg mozgalmát mindig szemlélte és a török nyugtalanította, európai törökök (szpáhikak) Duna balpartjára ellen küldték.

1526 július 17.  
A szpáhik helyét el, hogy a vár a hézagos volt.

1526 július 20.  
A török lövedékek ártalmatlanul állja

1526 július 21.  
A rohamot vernek a magyarok, a halottjába került.

1526 július 22.  
A napasnap.  
A török lövedékeket elmozdítja, de ez a csapatai egy ütközés.

1526 július 23.  
A törököt elverte a törököt elverte. Ezen kiállításait levonta és várához közelebb

1526 július 24.  
A nap 660 emberrel a magyarok a törököt verték vissza.

1526 július 25.  
A magyar sereg, de bizony még a magyar bannak ki magukat, vagyis zászlója, vagyis a hadakozni volt, azért ők sem

1526 július 26.  
Végre a török halálára minden a királyné és a királyné érkeprimás és 3000 gyar Budáról elindulnak, hol Sárkány

1526 július 27.  
Kedd.  
A hajdusági naptára

1526 július 28.  
Kedd.  
A hajdusági naptára

1526 július 29.  
Kedd.  
A hajdusági naptára

— **Temetés.** A hirtelen elhalálozott Csanády Ferenc földbirtokost július 4-én délután nagy részvét mellett helyezték sírjába. A református templomban Békely Lajos, a temetőben Demjén Ferenc lelkész mondottak felette gyászimákat, a városi dalegyet pedig gyászdalokat énekelt. Azután átadatott az anyaföld nyugalomának.

— **A Hadrőa intézőbizottsága** ma reggel 8 órakor ülést tart.

— **Letartóztatott terménykereskedő.** Aufferber Béla hajduszoboszlói terménykereskedő a tél folyamán eltűnt Hajduszoboszlóról. Nemsokára kiderült, hogy bűnös manipulációi miatt szökött meg. A napokban cseh-szlovák területre átjött és önként jelentkezett a debreceni kir. ügyészségnél, ahol őrizetbe vették, majd a vizsgálóbíró intézkedésére letartóztatták csalás, sikkasztás, váltóhamisítás miatt.

— **A Magyar Általános Hitelbank** terménybevásárlója Hajduszoboszlón **Öz. Grósz Sándorné ecetgyára.**

— **Beiratkozás a debreceni női felső kereskedelmi iskolába.** A debreceni négyévfolyamú női felső kereskedelmi iskolába és a kapcsolatos internátusba a beiratkozás megkezdődött. Irásbeli megkeresésre szívesen ad bővebb felvilágosítást és az iskola értesítőjét megküldi az igazgatóság. (Debrecen, Kálvin-tér 2.)

— **Róm. kath. iskolaszéki választás.** Felhívjuk az adófizelő hitközségi tagokat, hogy a Rendsz. 48. §-a értelmében a templom bejáratában kifüggesztett választók-névjegyzékét tekintsek meg! Esetleges felszólalások f. hó 16-ig a plebánián bejelenthetők. Nemadózóknak, vagy az adóval hátrálékosoknak Rdsz. 45. §-a értelmében nincs szavazó joguk. **Összeíró bizottság.**

**Gyűjtse**  
az  
**ALTESSE**  
cigaretta papír  
**borítékjait!**

A következő kiosztás  
november 15-én.

— **A vidéki írókat és művészeket** felkérem, hogy — fontos kulturális érdekből — címüket velem mielőbb közölni szíveskedjenek. Ketskés Győző, Szekszárd. Bezerédj-u. 25. sz.

— **A debreceni és hajdumegyei nagyszabású ipari kiállítás** július 25-én nyílik meg Debrecenben az ősi kollégium összes helyiségeiben. A kiállításon Debrecenből és Hajdumegyéből igen sok iparos vesz részt tekintettel arra, hogy a kiállítás vásárral is egybe lesz kötve s így remény van arra, hogy a kiállított tárgyak el is fognak kelni. A kiállításra még mindig lehet jelentkezni. Minden felvilágosítást megad a kiállításról a Debreceni Ipartestület, vagy a Tiszántúli Ipar és Kereskedelem hetilap szerkesztősége Debrecen, József kir. herceg-u 1. szám.

— **Köszönetnyilvánítás.** Megboldogult szeretett gyermekem Csanády Ferenc elhunyt és siri nyugalomára történt elhelyezése alkalmából az őszinte szívből jövő részvétnek és kegyeletes megemlékezésnek oly sok megnyilatkozásával találkoztam, amelyekért ezúton tudom csak méltóan kifejezni hálás köszönetemet. Hajduszoboszló, 1926 július 5-én. Öz. Csanády Ferencné és családja.



— **A hajduvármegyei Orvosi Fiókszövetség megalakulása.** Julius 2-án a vármegyháznál a debreceni orvosi fiókszövetségből kivált orvosok megalakították a Hajduvármegye területén gyakorlatot folytató vármegyei fiókszövetséget és megválasztották a tisztikart. Elnök lett egyhangú választás folytán dr. Görgey Márton vármegyei tiszti főorvos, alelnök dr. Varga Sándor tb. vármegyei tiszti főorvos, hajdunánási városi ügyvezető orvos, főtitkár dr. Simon Ernő hajduhadházi ügyvezető orvos, főjegyző dr. Léway József hajduböszörményi magánorvos és ellenőr dr. Halász Sándor nádudvari községi orvos. — A választmány tagjai lettek dr. Forrai Péter balmazújvárosi községi ügyvezető, dr. Szerepi Bernát hajduszoboszlói magán-, dr. Oláh Imre hajdudorogi községi ügyvezető, dr. Sinay Ernő hajdunánási magán- és dr. Hetey Gusztáv hajdusámsóni községi orvosok. A megválasztást és a közbizalmat dr. Görgey és dr. Varga főorvosok köszönték meg a közgyűlésnek. A vármegye értékes, munkás orvosgárdájának szervezkedését örömmel üdvözöljük.

— **A „Tiszántuli Ipar és Kereskedelem”** a Tiszántul egyetlen szaklapja, amely a tiszántuli iparosok, kereskedők érdekeiért küzd minden erejével. Hetenként több ezer példányban jelenik meg s nyolc vármegyében olvassák. Közli az összes tiszántuli versenytárgyalási, szállítási, pályázati hirdetményeket, munkaalkalmakat, kereseti lehetőségeket, a Tiszántuli Husiparos Szövetség közleményeit, az országos vásári híreket, nagykereskedői árakat, tiszántuli kényszer-egyezségi híreket. 1 állandó amerikai munkatársa a legérdekesebb cikkekben számol be az amerikai üzleti és ipari életéről. Foglalkozik a tiszántuli megyék, városok, községek közigazgatási és közgazdasági ügyeivel. A „Tiszántuli Ipar és Kereskedelem” szerkesztősége és kiadóhivatala Debrecen, József kir. herceg-u. 1, sz. Előfizetési ára negyedévre mindössze ötven ezer korona.

## KÖZGAZDASÁG.

— **Pásztorok kitüntetése.** A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara október 2—5. napjain országos jelentőségű legelő-rét és takarmánytermesztési kiállítást rendez. Ezen alkalommal dokumentálni kívánva azt, hogy az állattartás, de főleg a legelő karbantartása szempontjából milyen fontosnak tartja a pásztorok munkásságát, elhatároztuk, hogy kerületünkben 5 (öt) olyan pásztor, akik a legelők javítása és karbantartása körül legtöbb érdemet szereztek, kitüntetésben részesítjük, elismerés és példaadás szempontjából. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felhívja ezen célból az uradalmakat, községeket, legeltetési társulatokat és minden egyes legelőgazdaságokat, hogy közöljék ezen pásztorok adatait (név, kor, lakhely, szolgálati idő, a legelőjavítás szempontjából kiválóbb teljesítménye) akiket ezen kitüntetésre érdemesnek tartanak. Ezen adatok a Kamarához való beküldés előtt az előjárósággal igazolandók. A kitüntetett pásztor a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara kitüntető oklevelét kapja, azonkívül értékes jutalomtárgyat is. E kitüntetések ünnepélyesen lesznek az e célra megrendezendő „pásztorok napján” átadva. A kitüntetésre javaslatba hozandók folyó évi aug. 15-éig Kamaránk hivatalához bejelentendők. Késve érkező javaslatot figyelembe nem vehetünk. Debrecen, 1926 június 30. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara nevében: Dr. Rácz igazgató.

**Felvételek a méhészeti szakiskolába.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter az 1926—27-ik tanév I-ső évére a gödöllői méhészeti szakiskolába 20 növendék felvételét határozta el. A felvett tanuló havi 500,000 koronát köteles fizetni, melynek ellenében teljes ételmezést, lakást, fűtést, világítást, mosást és betegség esetén gyógykezelést nyer. Felvételt nyerhet: aki 16. életévét betöltötte, legalább az elemi népiskola VI. osztályának sikeres elvégzését iskolai bizonyítvánnyal igazolja, egészséges szervezettel bír. A felvételt kérők szabályszerűen bélyegzett, a földmívelésügyi miniszterhez intézett folyamad-

ványaikat, melyhez csatolni kell: 1. keresztlevelet, 2. iskolai, 3. illetőségi, 4. erkölcsi, 5. orvosi, 6. újraoltási és végül 7. szülői nyilatkozatot arról, hogy a szülő a fizetendő díjak pontos beszolgáltatására kötelezettséget vállal-e, a gödöllői m. kir. méhészeti gazdaság vezetőségéhez legkésőbb folyó évi augusztus hó 1-ig annál is inkább nyujtsák be, mivel az elkésve beérkezett kérvények nem vétetnek figyelembe.

### Tüdőbetegeknek,

súlyos gyomor-, szív-, vese-, vér-, női bajban szenvedőknek megküldi új sikeres eljárását, gyógyszerét **Dr. Balog v. kórházi főorvos** gyógyintézete Budapest, Gróf Zichy Jenő-u. 23. — Levélre felel.

— **Mézelőfák kiosztása.** A földmívelésügyi miniszter az 1926. évi őszi kiadásra a gödöllői m. kir. méhészeti gazdaságból az alábbi mézelőfák kiadását engedélyezte: 5000 darab sorfának alkalmas Koelreuteria Paniculata à 4000 K kedvezményes árban, azonkívül 10,000 darab Spidera tő à 600 K, 10,000 darab Silidago mézelőnövény (évelőgyökér) à 300 K, 5000 darab Asclepias syriaca mézelőgyökér à 400 K, 2000 darab Zsálya és 2000 darab Levendula à 300 K árban. Akik a fákra, cserjékre és mézelőévelőkre igényt tartanak, előjegyzéseiket október 1-ig tegyék meg és az előjegyzett fák, cserjék, vagy évelők árának felét a gödöllői m. kir. méhészeti gazdaságnak postán utalják át.

**Ön biztosan vevőnk lesz**  
ha levelezőlapon kéri  
új árjegyzékünket  
fényképező gépek és cikkekről  
**Hatschek és Farkas**  
Budapest, IV., Károly-körut 26. sz.

### Fogműtérmet Budapestről!

## Váry János

áll. vizsgázott fogász.

Található: Hajduszoboszlón hetenként kétszer: szerdán és szombaton I. tízed 286. szám alatt (Posta-utca).

Többi napokon: Debrecenben, Darabos-utca 18. szám alatt.

Mérsékelt díjszabás!

Felvilágosítás díjtalan!

## 60 lóerős, 6 hengeres automobil

### CHRYSLER gyártmány

az amerikai autó-ipar műremeke  
**8 pneumatikkal**  
legkifogástalanabb  
állapotban

kisebb kocsitípusra való áttérés miatt, azonnali fizetésre

## eladó!

Érdeklődni lehet:

Közép-Európai Kurirnál,  
Budapest,  
V., Sas-utca 29., II. e. 55.

**Hirdetések** lapunk részére feladhatók: **BIELICZKY BÉLA** főtéri dohányárudájában is!

## Mielőtt ruhaszükségetét beszerzi, nézzen be a Budapesti férfi és fiu ruha áruházba

Debrecen, Csapó-u. 17

Színház átjáró

vételkényszer nélkül, ahol

Gummi kabátot . . . 280,000-tól

Szines öltöny nagy vá-

lasztékban . . . 425,000-tól

Sötét kék sacco öltöny . 650,000-tól

Gépész és munkás öltöny 140,000-tól

Fiu és gyermek ruhák . 80,000-tól

## Olcsó kölcsönöket

földbirtokra és házakra, áru és személyhiteket kereskedőknek, iparosoknak gyorsan folyósítanak.

Felvilágosítás díjmentes.

**GROZMANN IGNÁC**

Debrecen, Piac-utca 63. Telefon: 9-43.

## Westend-szálló

Budapest, VI., Berlini-tér 3.

Nyugati-pályaudvaron.

Telefon: L. 920—64.

Hideg-meleg víz minden szobában.

FÜRDŐK, LIFT, RÁDIÓ.

Utcai szobák ára 40,000 K-tól 70,000 K-ig.

Hosszabb tartózkodásnál engedmény.

**PONGRÁCZ SÁNDOR** igazgató.

## Pénzkölcsönt

földbirtokra,  
házra, legolcsóbb  
kamat mellett folyósítat,  
mezőgazdasági terményeket  
legmagasabb árban vesz

**Glanz László** irodája Debrecen

Hatvan-utca 29. szám. Telefon: 14-18.

## TURUL-MOZGÓ

Ma, vasárnap, július hó 11-én,  
délután 6 és este 8 órakor:

## A hallwördi földesúr

Regényes történet  
hat felvonásban.

Főszereplők:

**OTTÓ GEBÜHR,**  
**LILLIAN HARVEY** és  
**HOLLAY CAMILLA.**

**Kitünő burleszk**

és

**Magyar Híradó.**

Hirdessen a Független Hajduságban